

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1097

B.A./B.Sc. 3rd Semester

ECONOMICS (Indian Economy)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Answer *five* questions, selecting at least **one** question from each section. The **fifth** question can be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Discuss the different characteristics of agricultural sector in India since Independence. 20
2. Analyse the nature and process of Green Revolution in India. 20

SECTION—B

3. Discuss the process of industrial growth in India. What are its major problems ? 20
4. Give arguments in favour of growth of small scale industry. 20

SECTION—C

5. Discuss various features of foreign trade in India since 1991. 20
6. Critically evaluate the role of foreign investment in Indian economy. 20

SECTION—D

7. Give a detailed account of extent and growth of poverty in India. What are its consequences ? 20
8. Discuss the achievements and failures of Five Year Plans in India. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ-ਅ

3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 20
4. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਉ। 20

ਭਾਗ-ੲ

5. 1991 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
6. ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ-ਸ

7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਵਰਣ ਦਿਉ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ ? 20
8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

(Hindi Version)

नोट :— प्रत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, पांच प्रश्नों का उत्तर दें। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. आजादी के बाद से भारत में कृषि क्षेत्र की विभिन्न विशेषताओं पर चर्चा करें। 20
2. भारत में हरित क्रांति के स्वरूप और प्रक्रिया का विश्लेषण करें। 20

भाग—ख

3. भारत में औद्योगिक विकास की प्रक्रिया पर चर्चा करें। इसकी प्रमुख समस्याएं क्या हैं ? 20
4. लघु उद्योग के विकास के पक्ष में तर्क दें। 20

भाग—ग

5. 1991 से भारत में विदेशी व्यापार की विभिन्न विशेषताओं पर चर्चा करें। 20
6. भारतीय अर्थव्यवस्था में विदेशी निवेश की भूमिका का आलोचनात्मक रूप से मूल्यांकन करें। 20

भाग—घ

7. भारत में गरीबी की सीमा और वृद्धि का विस्तृत विवरण दें। इसके परिणाम क्या हैं ? 20
8. भारत में पंचवर्षीय योजनाओं की उपलब्धियों और विफलताओं पर चर्चा करें। 20